

Туларемия

Дефиниция

Туларемията е **зоонозно** бактериално заболяване, което засяга най-често **дивите зайци, котките и хората**, и протичащо клинично със **септицемия**, а патологоанатомично – с **некрози и абсцеси в ЧД** и далака.

Етиология

Причинява се от бактерията **Francisella tularensis**, която е **интрацелуларна**, грам-**негативна**, неспорообразуваща, аеробна и неподвижна. Размножава се в **макрофагите** на лимфните възли, белия дроб, далака, ЧД и ББ.

Епидемиология

Възприемчиви към Francisella tularensis са над 200 вида животни, като от домашните животни най-често с клиника боледуват **котките, овцете**, както и **човек**.

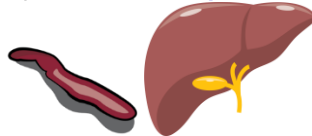
Източник на инфекция са **гризачите**, които боледуват явно или скрито.

Заразяването се реализира по **алиментарен** път или **аерогенен**, особено често при хората, също така и **векторен** (чрез кърлежи, бълхи, комари и др.).

Патогенеза

Francisella tularensis прониква **през кожата и лигавиците** на дихателната или храносмилателната системи и попада в **макрофагите**, където се размножава. След това атакува регионалните лимфни възли, където предизвиква **лимфаденит** и по лимфо-хематогенен път се разпространява в организма, като прониква в **далака, ЧД и др. органи**, където предизвиква **некрози и абсцеси**.

Клиника

При овцете се наблюдават късни **аборти**, а при **агнетата** туларемията протича като **септицемия** – температурата се повишава до 42°C, те са умърлушени, с учестено дишане, лимфните възли се увеличават и са болезнени при палпация. Повечето имат **диария**, което води до дехидратация и залежаване.

При ГВ и КЧ най-често протича **безсимптомно**, а **зайците** често се откриват мъртви без да са показали никакви симптоми.

При КТ започва внезапно с треска, летаргия, анорексия и с **лимфаденопатия**. Най-често се засягат мандибуларните лимфни възли, откъдето изтича **гной**.

Диагностика

Въз основа на епидемиологичните данни, клиничната картина, патологоанатомичната находка и задължително се потвърждава в специализирана лаборатория, която е със сигурност **Biological Safety Level 3**.

Подходящи **материали** за лабораторно изследване са – цели **трупове**, части от **далак, ЧД, БД, лимфни възли**, ББ и кръв.

Изследвания:

- **Микроскопско** изследване – явяват се като грам-негативни кокобацили
- **ELISA**
- **Биопроба** с морски свинчета и мишки

За диагностика на туларемията при хора и овце се използва и **алергична проба**, при която се работи с **туларемин**, който е инактивиран агент. Аплицира се интрадермално и резултатът (папула с диаметър 2-4 см) се отчита на 24-ия час.

Диференциална диагноза е необходима с псевдотуберкулоза, туберкулоза и бруцелоза.

Лечение

Третира се с АБ: **стрептомицин**, гентамицин, тетрациклини и хинолони. Необходима е и поддържаща терапия. Ваксини няма.

Превенция и контрол

Включва **контрол върху гризачите и векторите-преносители** – кърлежи, комари, мухи.

Когато в района се открият повече на брой **умрели диви зайци**, винаги трябва да се допуска заболяването и своевременно да се вземат и да се изпращат трупове за изследване.

При поява на заболяването се изясняват източниците на инфекция, преносителите и се вземат мерки за тяхното унищожаване.

Загробването на труповете с дезинфекция е задължително.

Ваксини няма.

